

**В. Дорофєєв, Ю. Рутковський,
В. Самойлов**

*Алчевськ, Донбаський гірничо-
металургійний інститут*

Необхідність підготовки висококваліфікованих спеціалістів (інтелектуальної еліти) в сучасних умовах інтенсивного розвитку науки і техніки, динамічних змін, що відбуваються в сфері виробництва, не викликає сумніву. Від їх наявності, рівня організації їх праці залежить, зрештою, рівень розвитку країни, її місце у міжнародному розподілі праці.

Виникає, звичайно, питання: “Яка стратегія і тактика підготовки таких спеціалістів?”. Безперечно, вищий навчальний заклад повинен мати високий кадровий потенціал, розвинутий науково-дослідний сектор і відповідну матеріально-технічну базу. Однак важко згодитись з тим, що підготовка інженерів і магістрів повинна бути зосереджена в декількох вищих навчальних закладах, які розміщені в столиці та в деяких великих містах. Розміщення вищих навчальних закладів у промислових регіонах, які є споживачами випусників, має ту перевагу, що налагоджуються тісніші зв'язки між вищими навчальними закладами та підприємствами, студенти частіше можуть бути на підприємствах, що дозволяє використовувати в навчальному процесі сучасне промислове устаткування, якого не може мати жоден інститут. Це дає змогу також набагато повніше враховувати інтереси підприємств регіону, готувати фахівців, які здебільшого відповідають його потребам.

Така схема типова для найбільш процвітаючих південних земель ФРН. Загальновідомим є той факт, що на підприємстві молодий фахівець швидше приживається тому, якщо він є уродженцем того регіону, в якому закінчив вищий навчальний заклад. Це дозволяє закріпити талановиту молодь, що в свою чергу сприяє розвитку регіону. Підтвердженням цього є політика Ізраїлю. Вісім ізраїльських університетів, які визнані Радою з вищої освіти і мають право на присудження академічних ступенів, розміщені в різних містах. Наприклад, університет ім. Бен-Гуріона в Негеві був відкритий у 1964 р. в розрахунок на те, що випусники універ-

ситету відіграють роль каталізатора в оновленні Негева, в становленні економіки та культури південних пустельних районів Ізраїлю. Тепер на різних факультетах цього університету навчаються 6500 студентів, а в місті Беєр-Шеві та в сусідніх містах можуть розвиватися численні промислові підприємства хімічні, електронні, текстильні виробництва.

Аналогічним прикладом може бути Техас, де в середині 60-х рр. стало дуже невистачати науково-технічних кадрів. Тоді на приватні капітали у Далласі було створено технологічний інститут, який став щорічно випускати 25 докторів наук. На його базі сформувався один із найкращих в країні учбово-науковий комплекс. Величезне значення цього факту полягає в тому, що регіон Техасу перестав бути “академічною пустелею” і став більш привабливим місцем для талановитих вчених і промисловості. Іншими словами, розвиток регіону потребує кадрового забезпечення місцевими вищими навчальними закладами.

Зацікавленість підприємств у випускниках місцевого вищого навчального закладу збільшується також за рахунок того, що дуже часто створюються інженерні династії. Усвідомлений вибір професії, підтримка підприємства та методична допомога вищого навчального закладу забезпечує високий рівень підготовки вже в школі, що є надійним фундаментом навчання у вищому навчальному закладі.

Із створенням у 1993 році на базі ДГМІ навчального комплексу “Донбаський регіональний центр підготовки спеціалістів” (ДРЦПС) такі школи було включено до складу навчального комплексу. Учні цих шкіл приймаються в ДГМІ без конкурсних іспитів, тільки за рішенням педради школи, якщо учень закінчив школу на добре і відмінно.

Досвід показує, що такі студенти вирізняються успіхами у навчанні. Ця система добору нагадує схему, що застосовується кращими приватними університетами Японії, які мають у своєму складі початкові, молодші та старші середні школи. Абітурієнт, успішно пройшовши весь шлях від дитячого садка до старшої школи в системі університету, зараховується в нього за рекомендацією школи без іспитів. При такій схемі добору вищою є об’єктивність оцінки рівня підготовки.